

Zadnje vesti

Deževno, z nevihtami in grmenjem za severni del Ohio, za danes in jutri z najvišjo temperaturo 70, najnižjo 50, je vremenska napoved. Deževno vreme je za jelo skoraj vso Ameriko, v Wyomingu imajo zopet sneg.

V Pittsburghu se je snoči kmalu po sedmi uri pripetila velika letalska nesreča. Dvomotorno potniško letalo, ki je imelo na krovu 33 potnikov, je kmalu po vzletu padlo na tla in začelo goriti. Mrtvih je bilo 21 potnikov, pilot in njegov pomočnik sta ostala živa. Letalo je bilo namenjeno v New York. Gre za prvo veliko letalsko nesrečo letališča Pittsburgha in upajo, da je tudi zadnja.

Na ameriškem zapadu so bile vremenske razmere krive, da so se ponesrečila tri privatna letala. Bilo je 12 mrtvih.

Konec tedna in velikonočni prazniki so bili moteni v sicer veselim razpoloženju, ko je bilo na obhiskih cestah sedem mrtvih, pet ljudi je umrlo v drugih okoliščinah.

V Wisconsinu se vršijo jutri v torek primarne volitve. Gre za dva kandidata demokrata, Ke-fauverja in republikanca Eisen-howerja. Nobeden nima protikandidata. Na volitve gledajo radi tega, ker bodo pokazale, kako se bodo naglani farmarji.

Federalno vrhovno sodišče v Washingtonu danes ponovno razpravlja o pritožbah zoper države in šole, kjer se uganjajo ločevanje po plemenih.

V Washingtonu je nastala nova politična kombinacija, da bo imel Eisenhowerjev brat Milton Eisenhower, ki je star 57 let, če zmaga predsednik Eisenhower, važno vlogo v političnem življenju. Postal naj bi vplivni član federalne vlade.

Zunanje vesti:

V Moskvi je govoril Busom preko radia in televizije francoski poslanik v Moskvi. Prvi tujec, ki je dobil dovoljenje, da se posluži moskovske televizije in radija, je bil angleški poslanik v Moskvi, ki je govoril dne 19. marca. Napovedano je, da bo tretji na vrsti ameriški poslanik Bohlen. Francoski poslanik je govoril o ciljih in sredstvih, da se ohrani svetovni mir.

V Alžiru je bilo koncem tedna pobitih 300 domačinov. Upori v Alžiru se nadaljujejo kljub temu, da so tja prišla francoska vojaška ojačenja. Med ubitimi je bil tudi eden ameriški državljani, po rodu iz Alžira, ki se je v Alžiru nahajal radi kupčij.

Na otoku Cipru so Angleži predikali policijsko uro. Domačini so ubili zopet eno ženo, po poklicu inženirja, in je tako bilo do sedaj na Cipru skupaj pobitih 24 Angležev.

DETROIT— BREZ MLEKA

V Michiganu imajo zvezo mlekarjev, ki so unijsko organizirani, pa so stopili na stavko. Hočejo izsiliti višjo ceno mleku. Detroit sam čuti posledice nove nastale posebne stavke, da se mleko ne dovaža in razvaža in ima v mestu 60 procentov manj mleka. Le ustanove, kot bolnice, otroški zavodi, so z mlekom pre-skrbljeni.

Stalina dolžijo umora njegove druge žene

Ameriška enciklopedija ima v opisu življenja pokojnega Josipa Stalina tudi tale stavek: "Leta 1932 je umrla Nadežda Alilujeva, Stalinova druga žena v misterioznih okoliščinah. Nadežda je bila privatna tajnica Lenina in je hčerko in sina." Nikita Hruščev nadaljuje boj zoper ime in sloves pokojnega Stalina in je dal razširiti po Sovjetski zvezi letak, v katerem trdi, da je Stalin Nadeždo sam ustrelil do smrti, torej ubil.

Ameriška enciklopedija sama piše, da je prišla smrt Nadežde, druge žene Stalina v letu 1932 v okoliščinah, ki so bile zagrnjene v temo.

Kot kronisti prinašamo poročila o tem, kakšne smrti naj bi bila umrla Nadežda.

Pred leti so krožile vesti, da je Nadežda izvršila samomor; tudi vesti, da je bila zastrupljena, ker je použila zastrupljeno hrano, ki je bila pravzaprav namenjena njenemu možu Josipu Stalinu.

Krožile so tudi vesti, da je Stalin imel Nadeždo res rad, na drugi strani, da je bila Nadežda tista, ki je vplivala na svojega moža, naj ne bo tako krut in je večkrat njegove neizprosne sklepe s svojim osebnim vplivom na njega omilila.

(Iz spominov pokojnega Lenina je znano, da je tudi njegova žena hotela vplivati na Lenina, naj v tistih dneh začetka Oktobrske revolucije ne bo tako revolucionarno dosleden in neizprosen. Mnogi protirevolucionarji, obsojeni na smrt, so se obrnili na ženo Lenina, naj ona posreduje za pomilostitev, pa kakor piše knjiga spominov Lenina, je Lenin to posredovanje žene odklonil.)

Življenjepisov pokojnega Stalina je polno. Eden od teh ve povedati, da je Nadežda izvršila

samomor in je bila ta verzija splošno razširjena. Kaj da je privedlo Nadeždo k samomoru?

Politični spor z možem Josipom Stalinom. Nadežda da se je skupaj s Stalinom nahajala na domu Klementija Vorosilova, znanega maršala Rdeče armade, ki je sedaj formalni predsednik Sovjetske zveze kot republike. Nadežda da se ni strinjala s Stalinovo politiko in da mu je prikazala, da je v deželi lakota in nezadovoljstvo. Stalin je skoraj zgubil pamet, se je znesel nad Nadeždo in rabil izraze, ki niso običajni med možem in ženo. Nadežda je odšla in istega večera izvršila samomor.

Nikita Hruščev hoče ta ugan-karski slučaj smrti Stalinove druge žene rešiti kratkoma z obžombo Stalina, da jo je sam ubil.

STIPENDIJE ZA VOJNE SIROTE

V kongresu v Washingtonu bodo razpravljali o socialnem protlogu, da naj kakih 100,000 otrok padlih ameriških vojakov očetov v zadnji svetovni vojni in v vojni na Koreji, dobi federalne stipendije, če hočejo iz srednjih na visoke šole. Te stipendije bodo znašale \$110,000 na mesec. Skupno bi se dala na razpolago vsota \$150,000,000.

Z NASTOPOM POMLADI— POLNO NESREČ

Ko so doma na 19137 Howe Drive kuhali jajca za pirhe, je v odsotnosti staršev štiriletno domačo hčerko Janene Campbell zajel ogenj, ki je zažgal njeno obleko, dekletce je dobilo skoraj po vsem telesu hude opekline in na opekinah tudi umrlo. Družina Campbell ima še enega otroka, starega štiri mesece.

V Mechanicsburg, Pa., se je ponovila zgodba o otrocih, ki so sami doma, pa se neprevidno vr-tijo okrog peči. Nekaj narobe je bilo s pečjo, ki se je vžgala v družini Harryja Shearera, nastal je ogenj, žrtve so bili trije otroci v starosti dveh, štirih in osem let. Starši so se sicer rešili iz plamenov, nahajajo pa se v bolnici.

V Shreveport, La., je prišlo na glavni cesti do strahovitega karambola dveh avtomobilov. Slučaj je hotel, da so bile v vsakem avtomobilu po tri osebe, vseh šest je bilo pri karambolu mrtvih.

V Chillicothe, O., je vozila 35 letna Ida Smith v avtomobilu svoji hčerki, 16 letno Ruth in 19 letno Sylvio, ko je zavozila v to-vorni avtomobil. Posledica: Voz-nica sama Ida ranjena in v bol-nici, obe hčerki pa mrtvi.

V Euclidu sta se sprla dva fanta, Warren LaRiche in Frank Lauria. Prvi je star 18 let, drugi 20 let. Menda je šlo radi nekega

dekleta; usodno je bilo, da sta imela pri sebi oba nabite pištole in je bil pogoden Frank Lauria, ki se bojuje za življenje v Euclid Glenville bolnici. Lauria je pose-čal srednjo šolo v Euclidu.

V New Lexingtonu, O., so šle hčerke Lewisa Rushinga na kor prepevat. Spremljal jih je oče Lewis, ki je bil potr, pa se je znal zdržati, da hčerkam ni po-vedal resnice, zakaj je mati od-sotna, vsaj ne, dokler traja cerkveno opravilo. Po opravilu jim je povedal, da je mati posta-la žrtev avtomobilskega karam-bola in je mrtva.

V Point Pleasantu, Va., sta bila zakonca Miller formalno razpo-ročena, vendar sta nadaljevala z zakonsko skupnostjo. V družini Miller je pet otrok v starosti od šestih mesecev do sedmih let. Vkljub temu, da sta razporočena, zakonca bivala skupaj, je Ruth Miller do smrti pogodila s strelom iz pištole svojega moža Le-roya. Trdi, da se ga je bala, pa ga je ustrelila.

V Aberdeenu, Va., je farmar Fred Leach obračunal s svojim sorodstvom, postrelil vse tri, ki so bivali z njim, nato pa izvršil samomor. V poštnem nabiralni-ku je pustil za poštarja \$100. Kakih posebnih pojasnil, zakaj je izvršil to morijo, ni pustil. Leach je za sebe pripravil oble-ko, v kateri naj se pokoplje.

MILIJONAR HARRIMAN— NAPREDEN, ALI SKOPUH?

Pokojni predsednik Franklin Delano Roosevelt je izhajal iz aristokratske in premožne družine. Noben ameriški predsednik pa ni imel za nižje sloje tako so-cialnega srca, kakor ravno Franklin Delano Roosevelt.

Governor države New York je Averell Harriman. Harriman je milijonar, pripa-da k demokratski stranki in to celo radikalnemu krilu te stranke. Averell Harri-man se imenuje tudi kot de-mokratski predsedniški kan-didat za volitve leta 1956. Predsednik AFL—CIO George Meany se ogreva za njega.

Averell Harriman se je nahajal v Parizu in je raje hodil peš, kot pa da bi se vozil z naročenim taksijem.

V Parizu je hotel iti na umetniško razstavo, pa so ga zavrnili, ker ni imel—vstopnice.

V bližini Pariza je malo jezero, po jezeru se vozijo izletniki. Harriman je vstopil v tak čoln, pa so ga kmalu nagnali z njega. Zo-pet ni imel vstopnice. V Pa-rižu so parki s klopki, če pa hočeš na teh klopih posede-ti in se sončiti, moraš nekaj plačati. Harrimana, ki je se-del na eni od teh klopi, je nagnal mestni policaj, ker ni imel denarja, da bi ta se-deč plačal.

Pri eni od takih zadreg mu je voznik ponudil, da on založi denar za njega, pa je Harriman odklonil, priznal pa je, da nima odstikrat be-liča v žepu.

Za mir med plemeni

Belo in črnsko vprašanje naj

"ENAKOPRAVNOST"

Owned and Published by

The American Yugoslav Printing & Publishing Co.

6231 St. Clair Avenue

Cleveland 3, Ohio

HENDERSON 1-5311 — HENDERSON 1-5312

Issued Every Day

Except Saturdays, Sundays, Holidays and the First Week in July

SUBSCRIPTION RATES — (CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:
(Po raznašalcu in po pošti v Clevelandu in izven mesta):

For One Year — (Za eno leto)	\$10.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	6.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):

For One Year — (Za eno leto)	\$12.00
For Six Months — (Za šest mesecev)	7.00
For Three Months — (Za tri mesece)	4.50

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KONGRESNIKOM SE NE MUDI

Kongres v Washingtonu je odgodil svoje zasedanje od 30. marca na 9. april. Dal si je velikonočne počitnice. Bile so dovolj dolge. Toda kongresniki računajo s tem, da štejejo dneve, ki so še pred njimi do volitev, če naj bodo na novo izvoljeni, kakor na primer računajo trgovci, ki v reklamah opozarjajo kupovalce, koliko dni je še do božičnih ali velikonočnih praznikov. Amerika je res svojevrstna!

Ce bi se kongresnikom v Washingtonu res hotelo prijeti se pozitivnega zakonodajnega dela, bi bilo dela dovolj. Imamo rešiti vprašanje šol, ne samo, koliko novih šol bomo zidali, marveč tudi, kakšno bo življenje po teh šolah. V mislih imamo sodbo vrhovnega federalnega sodišča, naj po šolah ne uganjamo več plemensko politiko. V tej zvezi je tudi Eisenhowerjev predlog o federalni pomoči ameriškemu šolstvu. Toda debata o vseh teh vprašanjih ne gre naprej, ker bi morali istočasno razpravljati tudi o takih predlogih, da se na primer ne da federalna pomoč tistim šolam in tistim državam, ki imajo še plemensko politiko, ločijo otroke po plemenih.

Socialno vzeto nas zanima zakonski predlog, da se spremeni zakon o Social Security. To je tista določba, da grede ženske v pokoj lahko že, ko dosežejo 62 let starosti, moški, ki postanejo popolnoma delanesposobni s 50 leti — oba skupaj lahko pa sta deležna pokojnine. Spremembo zakona Social Security je že sprejela spodnja zbornica, v senatu, kjer sedi 9 poslancev, so pridobili za to spremembo zakona že 45 podpisov senatorjev. Zakon ima torej odobriti le še senat, pa vsa stvar le ne gre naprej. Predlog je obležal v finančnem odboru senata in zakaj? Proti zakonu je vložila protest Ameriška zveza zdravnikov in Ameriška trgovska zbornica. Vsekakor zanimivo! Sedanji kongres v Washingtonu ima demokratsko večino tako v senatu, kakor v spodnji zbornici. Če pa povdarimo besedo demokratsko, moramo povdariti istočasno, da je večina te demokratske večine južnaška. Ta večina z juga pa odločuje v kongresu, je zgodovinsko reakcionarna in gre v sedanjem političnem razpoloženju enako za veliko vprašanje, ali bo demokratska stranka pri prihodnjih volitvah nastopila enotno, kar poskuša Adlai Stevenson, ali pa bo udarilo samostojno krilo ameriškega severa in ameriškega juga.

Polno je zakonskih načrtov, ki naj jih reši kongres, pa prevladuje tisti občutek, ki mu pravimo priprave na volitve. Kongresnik, ki mu poteče doba, računa s tem, da bo ponovno izvoljen. Gre za lepo plačo, gre za druge ugodnosti, gre pa za vpliv, ki ga ima posebno ameriški senator. Volitve so najvažnejše, pa se že pojavljajo krila, ki udarjajo prav na skrajni ameriški kapitalizem, da ne rečemo se več.

Na kaj naj bomo pripravljeni, naj navedemo zakonski predlog, ki sta ga vložila reakcionarna senatorja Carl Curtis iz Nebrasko in Barry Goldwater iz Arizone. Zakonski predlog nosi ime po obeh predlagateljih Curtis-Goldwater.

V Ameriki imamo predpise, koliko sme v agitacijske namene kdo darovati. Na videz naj bi šlo za častni dvoboj med dvema kandidatom, ali za častni boj med vsemi kandidati, ki hočejo priti v najvišje predstavništvo naroda, to je v federalni kongres v Washingtonu. Propagandni fondi imajo svojo veliko vlogo, o tem ni dvoma. Kriti je stroške oglaševanja preko časopisja, radia, posebno še, preko televizije. V predlogu Curtis-Goldwater bi bilo na primer delavskim unijam prepovedano, da direktno ali indirektno s svojim denarjem pomagajo v volilni propagandi. Ne bi pa bilo prepovedano, da posamezni kapitalisti še zvišajo svoje prispevke v te propagandne fondе. Po zakonu, ki je še v veljavi, lahko posameznik da v volilni fond \$5,000. Senatorja Curtis in Goldwater predlagata, naj bo dovoljeno, da kapitalist lahko da v volilni fond kar \$50,000, če gre za poslanskega kandidata. Če pa vzamemo slučaj iz prakse, koliko se v resnici da v volilne fondе od strani ameriških kapitalističnih družb, gre za velikanske vsote. Naš povdarek, ko trdimo, da se sedanjemu kongresu ne mudi za pozitivno delo, je v tem, da se mudi za volilno kampanjo.

L. Č.

Spomini starega pionirja ob 80-letnici rojstva

Piše John Lokar

(Nadaljevanje)

Da, tiste čase so imele ženske težko. Nekateri današnje mlade žene se kaj rade pritožujejo, da imajo dosti ali preveč dela, čeprav imajo le po enega ali dva otroka, redko več, in v hiši imajo vse najmodernejšje električne pripomočke, s katerimi si lajšajo delo in prihranijo na času.

No, pa tudi kar se tiče nas moških, ni bilo nič prijazno. Nič ni bilo nenavadnega če se je tedaj na stanovanju pojavilo nekaj miši, celo podgane. Pa tudi stenic je bilo, da so kar mrgolele. Zlasti poleti je bilo težko spati, ker so grizle, da le kaj, pozimi pa je bilo hudo, ker so bile mrzle kot ledenice. Največkrat sva spala po dva ali pa tudi več skupaj, kar je pomagalo, da smo greli eden drugega. Stranišči nismo imeli priročno v hiši, tudi sredi noči je bilo treba, čeprav v hudi zimi, ven, po navadi precej daleč od hiše. Nič kaj prijetno je bilo, če je brila burja, medlo sneg ali pa da je lilo kot iz škafa. Včasih je sila pritiskala, tedaj je nesrečenč odprl okno in opravil svoje.

Taka stanovanja so bila največkrat zelo zanemarjena in v bližini tovarn. Delavci smo imeli navado, ker nismo živeli predaleč od tovarne, kjer smo delali, da smo šli opoldne domov na kosilo. V prostem času smo se zabavali na razne načine. V bližini našega stanovanja je bila železnica, kjer so toplili železno ručlo. Tedaj je bilo vse zelo razsvetljeno in iskro se letele na našo hišo. K sreči se ni hiša vžgala. Nekoč sem v šali zložil tole kitico:

Tukaj na hribčku,
naš Newburg stoji,
lepo se to vidi,
se z dimnikov kadi,
ne rabimo laterne
in ne "gesa"
tovarna nam sveti
zadost je svetlo.

NEKAJ O BRAZILJI

Brazilijska je največja republika na ameriškem kontinentu. Njena površina meri 3,286,170 kvadratnih milj, torej nekaj več kot površina Združenih držav Severne Amerike, ki znaša 3,022,387 kvadratnih milj. Število prebivalstva Brazilijske pa se ceni na okrog 53 milijonov, katero število približno odgovarja eni tretjini prebivalstva naše republike. Zanimivo je, da je uradni jezik Brazilijske portugalsčina, dasi je v skoro vseh ostalih latinskih republikah Amerike uradni jezik španščina. Brazilijska je največja med svojimi latinskimi sestrami v Centralni in Južni Ameriki tako z ozirom na površino kot na število prebivalstva.

V pretekli jeseni so imeli v Brazilijski predsedniške volitve in za predsednika je bil izvoljen Jascelino Kubiček, ki je baje nekoliko bolj liberalnih nazorov kot je njegov poraženi protikandidat multimilijonar De Barros. Predsedniški urad Brazilijske je Jascelino Kubiček prevzel 31. januarja 1956.

V zvezi s tem bo morda enega ali drugega zanimalo dejstvo, da je novi predsednik republike Brazilijske po očetu slovanskega porekla. Njegov ded je bil češki krojač, ki se tekom minulega stoletja preselil iz Pribrama na Češkem v Brazilijsko, kjer se je poročil z neko brazilsko učiteljico. Sin Jascelino je postal zdravnik, potem zvezni poslanec, župan mesta Belo Horizonte, leta 1945 pa governor brazilске države Minas Geraes, ki ima 8 milijonov prebivalcev. Letos, konci januarja je prevzel predsedništvo Brazilijske, največje republike na ameriškem kontinentu.

—NEW ERA, glasilo ABZ

Včasih smo je mahnili v gostilno, kjer smo tudi zapeli zgornjo kitico, čeprav ni umetniško sestavljena. Tistikrat ni bilo videti avtov na cesti—kvečjemu po enega na vsako uro. Fantje smo bili srečni če smo imeli kolo, pa še teh ni bilo dosti. Zgodilo se je, da moje kolo ni imelo gume in sem voziral okrog na samem kolesu. Da bi vedeli kako so me bolele kosti.

Tisti stari naseljenci, ki ste živeli v Clevelandu v letih 1900-1910, ste danes stari po 70 in 80 let ali več in se gotovo še spominjate, da so tedaj bile razmere v resnici take, kot sem tukaj napisal. Dalo bi se napisati veliko zgodovinsko knjigo. Meni je to nemogoče in kot starčku 80 let, upam, da mi oprostite če nisem te spomine bolj natančno ali bolj obširno opisal.

Torej, tovarno, ki nam je svetila ponoči in podnevi, smo nazivali za klavnico, ker je v njej bilo mnogo delavcev močno poškodovanih in veliko tudi pobitih. Se je tudi primerilo, da je delavec iskal delo, pa je rekel: "Nak, v to klavnico pa ne grem delat. Tam so delavci delali kot pravi sužnji za majhen denar in v stalni nevarnosti za svoje življenje."

Primerila se je nesreča, da je bilo sedem delavcev močno opečenih. Med njimi so bili trije Slovenci. Ko smo jih obiskali v bolnišnici, jih nismo mogli radi hudi opeklin spoznati. Od teh sedmih so pozneje štirje okrevali, trije pa so na opeklinah umrli v hudih bolečinah.

Tudi po premogokopih so se tista leta pogostoma dogajale smrtno nesreče. Niso se dovolj brigale oblasti za varnostne naprave. Tudi delavstvo je bilo splošno zatirano in če se je tu in tam primerilo, da so se delavci opogumili in šli na stavko, so največkrat nastale smrtno žrtve.

(Dalje prihodnjič)

INŽENIRJE RABIMO!

Ameriške industrijske družbe so začele pravi lov za talentiranimi inženirji, ki bi morali vz

MATIJA GORJAN

Jože Pahor

(nadaljevanje)

"Ne zavedate se resnosti dogodkov. Če bi se zavedali, ne bi tako govorili. Svetujem vam, ostanite v Admontu vsaj do konjškega tabora! Tlačani so ga sklicali za binkošti, mi ga bomo vodili. Do tedaj se pa razmere še ne bodo zboljšale!"

"To je torej diplomatska naloga?"

"Razklati tlačane, preden pridejo v Konjice! Potem bomo obračunali!"

Škof Rawber se je nasmehnil, smešno se mu je zdelo vse to prizadevanje v kardinalovih rokah.

"Vidim, da imate zmago v pesti," je dejal, "samo, da ne bo nikomur prinesla posebne slave!"

"Slave ne, zato pa koristi!" je pojasnil kardinal. "Vsem, tudi vam, eminenca!"

"Jaz bi drugače nastopil!" je zavrnil Rawber.

"Jaz tudi, če bi imel zbrano vojaštvo! Sicer pa, da govorimo odkrito, ali ni bolje, če tlačane razženemo z besedo in obljubami, da jih ne bo treba z orožjem?"

"Če bi ne bil videl, da je samostan poln vojaštva, bi mislil, da govorite resno!" je dejal škof.

Razgovor je prekinil ponižen redovnik, ki je naznanil prihod gospoda Joerga Herberstaina.

"Pripeljite ga sem!" je ukazal kardinal. "Kjer končam jaz," je dejal Rawberju, "bo začel on! Bilo jih je več, ki so se ponujali, tudi deželni glavar Dietrichstain, pa ta ima dovolj oblasti v rokah."

"Neslo bi nič se ne tvega," je menil škof. "Če se ne bi poganjal za tak postoj!"

Gospod Herberstain je vstopil vojaško, postaven in samozavesten. Kardinal ga je povabil, sede, ter ga vprašal, kako se je odločil.

"Kdo bo pomišljal, če gre za vladarja?" je izjavil gospod Herberstain. "Stoletja služi plemstvo zvesto in vdano cesarju in njegovi visoki hiši, z močjo, pošteno roko ga je vedno branilo, ali naj ga danes zapusti? Kdor koli vidi njegovo stisko, kdor koli čuti zanj, mora storiti svojo dolžnost na prvi klic. Le v čast mi je, če morem ponuditi svoje moči vzvišenemu vladarju. Zato jih polagam v vaše roke, eminenca, z zagotovilom neomejene vdanosti in pokorščine najvišjim ukazom."

Gospod Herberstain se je poklonil in sedel.

"Dobro," je odgovoril kardinal suho; "ne gre le za vladarja, gre tudi za plemstvo in za ves obstoječi red. Pooblaščen sem sicer, da vas imenujem za poveljnika vseh čet, ki naj pomirijo vstajo, a ne maram storiti tega brez plemstva. To ima zadnjo besedo. Vendar bodite brez skrbi, plemstvo je za vas! Tudi sem pooblaščen, da ukažem vojaštvu, naj se zbira v Ljubljani, v Slovenj-Gradcu in v Mariboru. Ne to ne ono ni danes več mo-

goče. Zato pa boste dobili od mene obširna pooblastila in tudi nekaj sredstev, kakor hitro vas bo plemstvo izbralo. Začnite s pripravi tako, brez vsakega odloga!"

"Kaj pa zbor v Konjicah?" je omenil škof Rawber.

"Boste imeli dotlej dovolj čet?" je vprašal kardinal gospoda Herberstaina.

"Do srede junija bom pripravljeno."

"Ogenj se utegne dotlej strahovito razširiti," je menil Lang. "Takrat ga bom ukrotil, jamčim z vojaško besedo."

"Morda bodo dotlej obljube razgnale tlačane," je omenil Rawber nedolžno.

"Morda," je dejal kardinal prav tako preprosto; "le to mi povejte, ali ste se odločili, kje počakate, da vidite učinek, tu v Admontu ali v Gornjem gradu?"

"Kako bi odklanjal vašo gostoljubnost? Ali je to mogoče?"

Kardinal se je nasmehnil, za- držano, napol.

"Vsekakor je bolj diplomatično, če ostanete pri nas! Mislim, da se boste še prepričali, kako težke so danes stvari!"

"Samo, če sem tukaj varen!" se je šalil škof.

"Gospod Herberstain nam je ponudil svoje moči!" je dejal kardinal. "Upam pa, da imate tudi še svojih!"

"Ne želim si lavorik v vojni s tlačani," je dejal Rawber, "pre-poceni bodo!"

Gospod Herberstain ga je pogledal, omalovaževanje ga je zbudilo.

"Marsikateri samostan je že zgorel," je dejal, "in marsikateri grajski duhovnik je bil zasramovan in mučen. Kakor vladar, je tudi cerkev v nevarnosti pred nevarno sodrgo. Le meč bo maščeval grehe nad božjimi služabniki in služabnicami, le meč bo spet opral onečasti križ!"

"Le glejte, da ga prehudo ne boste prali s krvjo," je dejal škof, "kot vojak vam to pravim! Mislim, da se imata še marsikaj pomeniti, zato vaju ne bom motil."

Vstal je, velik in ponosen, ter je odšel na dvorišče, kjer je iskal samostanskega gozdarja, da bi se z njim dogovoril zaradi lova. Že dolgo je želel na divje kože v gore nad Admontom.

Kardinal in Herberstain sta se sama posvetovala do večera.

15

Dolge mesece se Gorjan nikjer ni čutil varnega, čeprav je bilo povsod vse tiho. Zdaj, ko se je ves red zrušil, ko je vrelo vse, čez, ko so od vseh strani prežale nevarnosti, zdaj se je upal sredi noči brez orožja kamor koli. Nikdar v življenju ni tako občutil, kaj je svoboda, čeprav so se povsod dvigala oborožena krvela. Bilo mu je, kakor da ga varuje vse to ljudstvo, ki vstaja.

Poleg občutka popolne varnosti ga je prevzela zavest, kakor nikdar poprej, da vrejo vsi ti ne-

šteti tokovi skozi njegove roke. Dokler so sile čakale, je bilo lahko: vsa mreža se je stekala k njemu, držal jo je v pesti in uravnaval. Zdaj, ko so se začeli udirati ogromni plazovi, je bilo delo vsako uro težje. Krdela so rasla iz tal in z njimi nova vprašanja, kako naj se oborože, prehrani, vodijo in kam naj udarijo. Komaj je skušal Gorjan kje kaj urediti, že ga je klicalo drugam. Dan in noč je bil na poti, mnogokdaj brez hrane in počitka. Zavedal se je moči, da je nasilni- kom presekal pot. Zdaj so ovire padale, čutil je, da more mnogo, da sme vse.

Desna roka pri delu mu je bil Lemut. Ko sta prijezdila v Mirno, sta se hitro prepričala, da so se duhovni ločili. Slišati sta morala očitke, da voditelj kmeta le slepe in da ga zadržuje, ko bi bilo treba udariti. Kar prihaja iz mest, od ljudi, ki jih nihče ne pozna in ki ne poznajo kmeta, ne more biti dobro. Pravi kmečki možje naj vodijo boj, drugim naj tlačani ne zaupa. Zdaj naj ukaže kmet sam in nihče drugi. Le to ga bo rešilo.

"Od kod ta veter?" je vprašal Gorjan in stisnil pest.

V Mirenski dolini so bili agitatorji, ki niso imeli težavnega dela. Brezobzirno so udarjali po gospodi in po onih, ki so do- slej vodili kmeta. V Mokronogu so odkrito pozivali ljudi, naj brez oklevanja napadejo grad. Ko so jih grajski hlapi pogladi z orožjem iz trga, se je bliskoma raz-

širil glas o njih na vse strani. Ta izgon jim je mahoma pridobil zaupanje.

"Dogovorjena igra!" je ugovarjal Gorjan in naglo zbral nekaj zvestih mož, ki so zdirjali proti St. Janžu. Agitatorjev ni so več našli, a sledovi so se zgo- stili. Velik, zastaven hrust je bil tudi tu, z možatim nastopom si je hitro pridobil ljudi. Znaki so govorili, da bi mogel biti Mustar, veljak iz Soteske.

Plačane! je kipefo v Gorjanu, ki je ukazal takoj pogati proti Boštjanu. Prišli so prepozno, sled je tu izginila. Nihče ni vedel, kam so krenile nočne ptice, k Sotli ali k Savinji. Gorjan je poslal sle proti Brezicam, sam pa je krenil v spremstvu boštjan- skih mladeničev ob Savinji nav- zgor.

Mrak je legal, pot proti Rade- čam je bila slaba, težko prehod- na zaradi grmovja in drevja. Po- lje, gozd in reka so se spajali vedno tesneje v temnih progah, od nekod iz daljave je vetrič pri- našal glas večernega zvona.

V goščavi je nenadno odjeknil strel, počil je še drugi, Gorjanov konj se je zrušil in jezdec z njim. Tovariši so se vrgli na tla, v zmedji je mislil vsak le nase.

VAS MUČI NADUHA?

Pri nas si lahko nabavite naj- boljšo olajšavo za tu mučno bole- zon. Zdravilo je jameceno ali pa do- bite denar nazaj.

MANDEL DRUG CO.
15702 Waterloo Rd.—KE 1-0034
Lodi Mandel, Ph. G., Ph. C.
Pošljemo karkoli prodamo kamorkoli.

A. GRDINA & SONS

POGREBNI ZAVOD in TRGOVINA S POHIŠTVOM

1053 EAST 82nd STREET HENDERSON 1-2088
URADI V COLLINWOODU:

17002-10 LAKE SHORE BLVD. KENMORE 1-5890
15301 WATERLOO ROAD KENMORE 1-1235

Term 'Bar Association' Sometimes Misunderstood

An elderly lady approached the stamp window at the postoffice, and asked for fifteen three cent stamps. The clerk sold her the commemorative stamps of the American Bar Association. Within a few minutes the lady was back, angrily slapped the stamps on the counter and demanded that they be ex- changed for other stamps. Said the lady: "I'm agin drinkin' and I ain't planning to advertise no bars on let- ters I mail out."

As Herb Shriner would say, "It's possible!" The fact is many persons do not know what a bar association is, and a few, like the lady prohibi- tionist, think it has some re- lationship to beverages.

"Bar associa- tion" means an organization of men who are au- thorized to plead before the bar of justice. We know these men as lawyers, and so, a bar association is a lawyers' association.